

Betty

betty@fnmotol.cz

projektbetty.cz

EDENT1FI
European action for the Diagnosis of Early
non-diabetic type 1 diabetes for disease transcription

projekt **Betty**

bez diabetu 1. typu

Screening časných fází
diabetu 1. typu u dětí

Vážená paní doktorko, vážený pane doktore,

zveme Vás k účasti v projektu „Betty – Bez diabetu 1. typu“ koordinovaném Centrem dětského diabetu Pediatrické kliniky 2. LF UK a FN v Motole. Tento projekt je podporován Českou pediatrickou a Českou diabetologickou společností ČLS JEP a je součástí evropského projektu EDENT1FI (www.edent1fi.eu). **Jedná se o screeningový program určený dětem bez diabetu.** Jeho základním cílem je prevence diabetické ketoacidózy a do budoucna i oddálení nástupu klinické fáze diabetu 1. typu. Základní informace o projektu najdete v tomto letáku nebo na webových stránkách www.projektbetty.cz.

Děkujeme Vám za zvážení Vaší účasti.

prof. MUDr. Zdeněk Šumník, PhD.

Přednosta Pediatrické kliniky 2. LF UK a FN v Motole a garant projektu Betty

Co je projekt Betty?

Projekt Betty (Bez diabetu 1. typu) je pilotní screeningový projekt zaměřený na **odhalení časných asymptomatických stadií diabetu 1. typu u dětí**. Jeho cílem je **prevence rozvoje diabetické ketoacidózy**, správné načasování zahájení léčby inzulinem a věříme, že v blízkém budoucnu též oddálení klinické fáze onemocnění.

Proč je tento projekt potřebný?

Diabetes 1. typu (DM1) je **autoimunitní onemocnění způsobené absolutním nedostatkem inzulinu v důsledku imunitní reakce proti beta buňkám pankreatu**. Přechodu do manifestní fáze předchází autoimunitní proces detekovatelný vyšetřením specifických autoprotilátek. **Rozpoznání preklinických stadií je efektivním nástrojem proti rozvoji diabetické ketoacidózy (DKA)**: její prevenci považujeme za důležitou, protože více než třetina dětí s DM1 v ČR přichází při diagnóze s DKA. DKA škodí nejen akutně, ale má i dlouhodobé negativní účinky, především na vývoj mozku a kognitivních funkcí. Řada dětí dokonce přichází ve fázi multiorgánového selhání a ve výjimečných případech je DKA i u nás stále fatální. Účinná prevence DKA prostřednictvím screeningu je tak jedním z důležitých směrů současné pediatrie.

Dalšími neméně důležitými cíli projektu jsou **správné načasování zahájení terapie inzulinem a snaha o zpomalení diabetogenního procesu**. Dětem s pozitivními autoprotilátkami může být nabídnuta účast v inovativních klinických studiích cílených na prevenci klinické fáze DM1 a oddálení inzulinoterapie.

Jaká je metodika screeningu?

Screening spočívá ve **vyšetření tří autoprotilátek specifických pro DM1** (jedná se o anti-GAD65, anti-IA2 a anti-ZnT8) z jednoho vzorku kapilární nebo žilní krve. Pro tento odběr není třeba žádná speciální příprava, lze ho připojit i k odběru CRP či

jakémukoliv jinému vyšetření krve. Přítomnost dvou a více těchto autoprotilátek značí preklinické stádium diabetu 1. typu s velmi vysokou pravděpodobností progresu do klinicky manifestní fáze.

Jak dítě odebrat?

Odběr se provádí z kapilární krve pomocí zaslané odběrové sady. Pro každý vzorek je třeba vyplnit jednoduchou žádanku s identifikací pacienta a tu poslat zpět společně se vzorkem. Vzorky zasílejte v přiložených obálkách s předvyplněnou zpáteční adresou – známka není třeba, poštovné nám bude účtováno při převzetí. Veškeré náklady spojené s transportem vzorků, vyšetřením i verifikací výsledku jsou hrazeny z prostředků projektu.

Je k vyšetření třeba podpis informovaného souhlasu rodičů?

Ano, nezbytným předpokladem pro účast v projektu Betty je podpis informovaného souhlasu jedním z rodičů. Podepsaný formulář informovaného souhlasu zůstává ve zdravotní dokumentaci pacienta u registrujícího PLDD.

Komu je projekt určen?

Dětem bez diabetu ve věku **od 2 do 18 let.**

Kdy a jak se dozvíte výsledky?

Testování vzorku trvá obvykle **4–8 týdnů**. Negativní výsledek oznámíme rodičům i Vám formou jednoduché e-mailové zprávy. V případě pozitivního nebo hraničního výsledku budeme kontaktovat Vás i rodiče s detailními informacemi, jak dále postupovat.

Co pro dítě znamená diagnóza časného stadia DM1?

Zjištění časného stadia diabetu 1. typu lze očekávat u jednoho dítěte ze 300 vyšetřených. V takovém případě bude výsledek ověřen a dítě pozváno do diabetologického centra, kde budou rodiče edukováni a bude jim nabídnuto pravidelné sledování. Cílem tohoto postupu je podchycení hyperglykémie, zabránění rozvoje ketoacidózy a včasné zahájení léčby inzulinem. Diagnóza časného stadia DM1 však automaticky neznamená okamžité zahájení léčby inzulinem. Ta je vyhrazena až dětem ve fázi hyperglykémie.

Jak se mohu zapojit do projektu Betty?

V případě zájmu o spolupráci na projektu nebo s dalšími dotazy nás můžete kontaktovat na emailové adrese betty@fnmotol.cz nebo na webových stránkách www.projektbetty.cz.

Je vyšetření hrazeno z veřejného zdravotního pojištění?

Nikoliv, zdravotní pojišťovně se nic nevykazuje. Projekt je financován z prostředků grantu EU. Za provedení příslušného kapilárního odběru Vám náleží finanční kompenzace ve výši 130 Kč.

Těšíme se na spolupráci s Vámi!

Tým Centra dětského diabetu Pediatrické kliniky 2. LF UK a FN Motol

Pro více informací navštivte
naše webové stránky.

Projekt vznikl za podpory:

